

sagt, at den realiserede foranstaltning er identisk med den forelagte, og at realiseringen sker tidsmæssigt i forlængelse af forespørgslen.

Det forhold, at der kan spørges og fås en besked, bør ikke uden videre medføre, at den erhvervsdrivende kan anfægte et negativt svar under et anerkendelsessøgsmål mod Forbrugerombudsmanden, medmindre der rent undtagelsesvist skulle være særlige forhold, som taler for at tillade noget sådant, og admitteringen af søgsmålet vil være i overensstemmelse med almindelige procesretlige principper. Der er næppe grund til at lovregulere spørgsmålet, idet domstolene ligesom hidtil bør tage stilling hertil efter de konkrete sagers nærmere omstændigheder.

Forhåndsbesked kan betinges af betaling. I forbindelse med afgivelse af forhåndsudtalelser foreslås det, at der opkræves et gebyr til dækning af omkostningerne. Industriministeren fastsætter nærmere regler herom. Gebyrbetalingen omfatter egentlige forhåndsudtalelser om konkrete påtænkte markedsføringsforanstaltninger, hvorimod udtalelser afgivet som led i Forbrugerombudsmandens generelle vejledningsvirksomhed fortsat er vederlagsfrie.

Til § 14

Bestemmelsen i stk. 2, 2. pkt., er en markering af, at Forbrugerombudsmanden skal søge den ulovlige foranstaltning bragt til ophør ved forhandling. Det er overladt til Forbrugerombudsmandens skøn, om han finder, at ophør er tilstrækkeligt, eller om en aftale om fremover at undlade en handling er yderligere påkrævet.

Enhver kan efter retsplejeloven anmelde en ulovlig markedsføring til politiet. Bestemmelsen angiver alene, hvorledes Forbrugerombudsmanden skal agere, inden han anmoder om strafforfølgning.

I de tilfælde, hvor Forbrugerombudsmanden efter at aftalebrud, har udstedt et påbud, jf. § 11, stk. 2, om at undlade en vis markedsføringsforanstaltning, skal Forbrugerombudsmanden dog ikke påny forhandle, men kan straks indlede strafforfølgning, jf. § 17, stk. 1.

Der foreligger gentagen overtrædelse, selv om vedkommende virksomheds overtrædelser ikke er identiske, når de dog reelt set er ensartede.

Til § 15

At en erhvervsdrivende har krav på erstatning ved utilbørlig krænkelse af hans markedsmæssige position, er i mange tilfælde en effektiv sanktionstrussel. Når tilsidesættelse af loven påfører forbrugere tab, forholder det sig i mange tilfælde omvendt. Det hænger sammen med de eksisterende civilretlige

tvistløsningsmodellers bundethed til partstviser. I et samfund med masseproduktion og -afsætning af ensartede produkter på ensartede vilkår vil den markedsføringslovskrænkelse, som udløser et krav for den enkelte forbruger, i almindelighed udløse helt tilsvarende krav for en flerhed af forbrugere. Ikke desto mindre skal hver enkelt forbrugers krav behandles for sig. Når kravene er mange og hver for sig for små til at kunne bære de meget betydelige omkostninger ved retssag, er den erhvervsdrivende i praksis immun over for et erstatningsansvar. Bestemmelsens formål er bl.a. at afhjælpe dette problem. Samtidig skal den give forbrugerne via Forbrugerombudsmanden et middel, som kan anvendes mod udenlandske virksomheder, som ved markedsføring her i landet tilsidesætter loven på ansvarsdragende vis.

Bestemmelsen i § 15 muliggør, at samtlige erstatningskrav indtales under et. Det har bl.a. den fordel, at en sådan dom (modsat et påbud efter § 8, stk. 1) kan fuldbyrdes mod virksomheder i andre EF-lande. Bestemmelsen kan imidlertid også anvendes mod danske virksomheder.

Forbrugerombudsmanden optræder på vegne de forbrugere, som begærer dette. Via Forbrugerombudsmanden samles kravene således under en enkelt sag. Det er en forudsætning herfor, at kravene udspringer af samme lovstridige forhold, og at de er ensartede. Den processuelle behandling forudsættes i øvrigt at ske i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler om subjektiv kumulation (RpL § 250). Forbrugerombudsmanden kan rette henvendelse til de krænkede om, at han vil tage initiativ til et kumuleret erstatningsøgsmål og derved opnå de fornødne begæring til sagsanlæg.

Bestemmelsen skal ses i lyset af forhandlingsprincippet. I de tilfælde, hvor en anvendelse af bestemmelsen kan blive aktuel, vil søgsmål efter bestemmelsen kunne undgås, hvis den erhvervsdrivende efter aftale med Forbrugerombudsmanden frivilligt foretager det fornødne.

Til § 16

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 16, stk. 2 og 3.

Til § 17

I stk. 1 fastslås det, at overtrædelse af et påbud udstedt af Forbrugerombudsmanden i henhold til § 11, stk. 2, sidestilles med et af retten nedlagt forbud eller givet påbud.

I Forbrugerkommissionens Betænkning II, Betænkning nr. 681/1973 Om Markedsføring, Forbru-